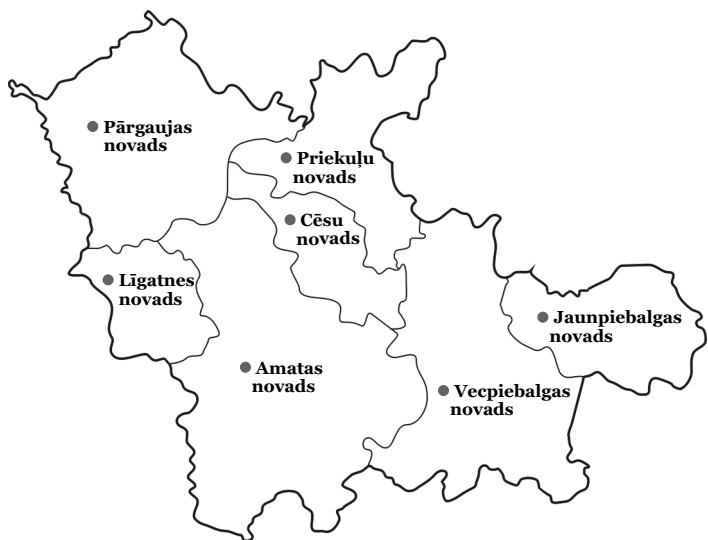

IEVADS

“Druva” turpina ieskatīties, ko vēlētājiem sola politiskie spēki, kas pieteikuši kandidātus jaunveidojamā Cēsu novada domei. Šoreiz par sociālo jomu, veselības aprūpes pieejamību un veselīga dzīvesveida veicināšanu.

Likums, nosakot pašvaldību autonomās funkcijas, paredz, ka pašvaldībai jānodrošina veselības aprūpes pieejamība, kā arī jāveicina iedzīvotāju veselīgs dzīvesveids un sports, bet sociālajā jomā jānodrošina iedzīvotājiem sociālā palīdzība (sociālā aprūpe). Tā ir sociālā palīdzība maznodrošinātām ģimenēm un sociāli neaizsargātām personām, veco ļaužu no-

drošināšana ar vietām pansionātos, bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanās iestādēs, bezpajumtnieku nodrošināšana ar naktsmītni un citas.

Sociālā un veselības joma vienmēr ir bijušas tās, par ko iedzīvotājiem ir jautājumi pašvaldībai, vienmēr ir sajūta, ka var labāk, ka ir iespējams palīdzēt vairāk, dažādākos veidos. Kādi ir politiski solījumi jaunveidojamā novada iedzīvotājiem, partijas uzskati par svarīgo šajās jomās, uz ko tiek likts akcents veselības jautājumos, kurām sabiedrības grupām paredzēts konkrēts atbalsts? □

Kas lācītim vēderā

Parlasot politisko spēku piedāvājumu sociālajos un veselības jautājumos, iespējams secināt, ka daļa partiju ieskicē tādus vispārīgus vīziju, kā vajadzētu būt, daļa min konkrētus pieņēmumus, ko šajās jomās nepieciešams darīt. Galvenokārt partijas uzsver atbalstu dažādiem sociāliem un veselības jautājumiem, daudzkārt pieminēti vārdi: veicināsim, sekmēs, attīstīsim,

pilnveidosim, nodrošināsim, palīdzēsim, sadarbosimies; retāk – rūpēsimies, piesaistīsim, turpināsim, saglabāsim, stiprināsim, atvērsim, izveidosim, paplašināsim; atsevišķās programmās arī – iedzīvināsim, uzmanību vēršim, mazināsim, īstenojam, ierosināsim, investēsim, sekmēs, izlīdzināsim, piešķirsim, pabeigsim, aktivizēsim, sakārtosim, aktīvi rīkosimies.

Šinī lappusē ieskats sociālajos un veselības jautājumos

no partiju – Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!” (NA), Jaunā Vienotība (JV), Vidzemes partija (VP), Jaunā konservatīvā partija (JKP), “Latvijas attīstībai” (LA), Latvijas Zemnieku savienība (LZS), Latvijas Reģionu Apvienība (LRA), Latvijas Zaļā partija (LZP), “Kustība PAR!”, “Progresīvie” (PAR) – skatupunkta. □

Sociālā joma vienmēr ir uzlabojama

Programmās solītā daudz. Un tas ir saprotams, sociālā palīdzība pilnībā ir pašvaldību pienākums.

Pakalpojums visiem, kam vajadzīgs, bet individualizēts

Jaunā Vienotība akcentē, ka turpinās nodrošināt sociālās palīdzības pieejamību un kvalitāti visā novadā, JKP uzsver atbalsta sniegšanu mazaizsargātājam iedzīvotāju grupām, akcentējot, ka visiem iedzīvotājiem jābūt pieejamai sociālai palīdzībai vienlīdzīgi, to atzīmē arī LZP. Arī LZS akcentē vienlīdzības principu pakalpojumu pieejamībā, uzsverot arī sekmīgu starptautiskajai sadarbībai. Sadarbību uzsver arī PAR. LA sola nodrošināt indivīda specifiskajām vajadzībām vērstu sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu pieejamību, veicinot jaunu pakalpojumu attīstību tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai, mazinot centra un nomaļu efektu. LRA lēmuši par personas patstāvīgajai izaugsmei atbilstošu instrumentu paplašināšanu.

Atbalsts ģimenēm un skolēniem

Ar konkrētām iniciatīvām ģimenēm vēlēšanu programmās dalījušies seši no desmit politiskajiem spēkiem. Apzinoties sašņūto situāciju mājokļa jautājumā, to pieminējusi JKP, pabalstu mājoklim iecerējusi arī NA, savukārt LA rosinās nekustamā īpašuma nodokļa atlaides piemērošanu vienīgajam mājoklim. Arī LZP iecerējusi paplašināt atbalstu jaunajām ģimenēm, liekot īpašu uzsvāru uz mājokļu programmu. PAR akcentējusi, ka pirms jaunu ēku būvniecības būtu nepieciešams atjaunot esošās, uzlabot sociālo mājokļu pieejamību un dzīves vidi tajos, kā risinājums problēmai arī sakārtots īres tirgus.

Demogrāfija vienmēr ir būtisks jautājums, joprojām Latvijā mirušo skaits pārsniedz piedzimušo skaitu. LA norādījuši uz vispārīgu atbalsta sniegšanu ģimenēm ar bērniem, NA izvēlējušies ģimenes pieaugumu veicināt ar bērna piedzimšanas pabalstu, savukārt VP jau ģimeņu saistībā domā par skolēniem, nodrošinot brīvpusdienas līdz devītajai klasei. Arī LA plāno brīvpusdienu piešķiršanu vispārējās izglītības iestādēs un obligātās pirmsskolas izglītības iestādēs piecus un sešus gadus vecajiem bērniem.

Jāatzīmē, ka kopumā politisko spēku programmās atbalsts tieši ģimenēm ir uzsvērts samērā maz.

Palīdzība senioriem

Vērtējot sociālo atbalstu senioriem, konkrētākas ieceres minējušas trīs partijas. VP akcentējusi mājas un īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu, tāpat arī pansionāta un sociālo mājokļu pieejamību. LZP plāno izveidot sociālās rehabilitācijas un dienas centru senioriem, pilnveidojot senioru mājas aprūpi, nodrošinot pakalpojumus atbilstoši individuālajām vajadzībām. Divas partijas - LA un LZP - piemin arī braukšanas maksas atvieglojumus sabiedriskajā transportā. Savukārt LA plāno īstenot aktivitātes pensijas un pirmspensijas vecuma iedzīvotājiem, lai veicinātu veselību un iekļaušanos sabiedrībā.

Personām ar īpašajām vajadzībām

Līdz šim Cēsīs uzsvērts ceļš uz iekļaujošu sabiedrību, iespējams, tā būs arī jaunajā, lielākajā novadā. Tas nozīmē specializētus pakalpojumus un atbalstu personām ar īpašām vajadzībām. Divas partijas šo aspektu ir izcēlušas. NA sola personām ar īpašām vajadzībām palīdzēt pielāgot mājokļus, kā arī sadarboties ar sociālo palīdzību sniedzošajām nevalstiskajām organizācijām. JKP uzskata, ka ir jāiedzīvinā iekļaujošas un sociāli atbildī-

gas politikas principi, tajā pašā laikā nodrošinot sadarbību un spēcīgu atbalstu nevalstiskajām organizācijām.

Riska grupas, problēmsituācijas

Sociālā joma ir cieši saistīta ar dažādām riska un problēmsituācijām, kad visvairāk nepieciešams konkrēts un mērķēts sociālais atbalsts un palīdzība. Četras partijas šo aspektu iekļāvušas programmās. NA vispārīgi norāda par atbalsta nodrošināšanu iedzīvotājiem ārkārtējās situācijās. VP atzīmē nedaudz konkrētāk, solot materiālu un psiholoģisku atbalstu ģimenēm problēmsituācijās. LZP plāno izveidot programmu, kas atbalsta iedzīvotājus īslaicīgās krīzes situācijās, kā arī cilvēkus, kuriem nav pastāvīgas dzīvesvietas.

Atšķirīgais sociālajā jomā

Ja vērtē, ko atšķirīgu programmās atzīmējušas partijas sociālajā jomā, jāsecina, ka VP atzīmējusi bezdarba riskam pakļauto personu nodarbinātības veicināšanu sadarbībā ar NVA, JKP norāda, ka atvērs krīzes centru, LZP sola atvērt pusaudžu resursu centru, nodrošinot psihosociālo atbalstu.

NA norādījuši, ka nodrošinās veselības aprūpes pabalstus, mājas aprūpi vientuļiem cilvēkiem, atbalstu audžuģimenēm, kā arī politiski represētiem. Savukārt LRA plāno uzlabot novada apvienotās bāriņtiesas pakalpojumu pieejamību novada pārvaldēs, LZP attīstīs sociālo pakalpojumu centru, bet PAR vienīgā atzīmējusi mērķtiecīgu pašvaldības atbalstu “Covid-19” pandēmijā cietušajiem. □

Sola gan darāmo, gan jau padarīto

Attiecībā uz veselību partiju programmās redzama liela vienprātība – jaunu speciālistu piesaisti min gandrīz visās. Atgādināsim tikai, ka veselības aprūpes pieejamība ir pašvaldības funkcija, bet to, kādus un cik ārstniecības pakalpojumus var saņemt par valsts līdzekļiem, nosaka valsts līmenī, tāpēc arī tie tiek saukti par valsts apmaksātiem veselības aprūpes pakalpojumiem.

Veselības aprūpes pieejamība

Galvenais uzsvārs ir uz primāro aprūpi, jaunu speciālistu piesaisti, ģimenes ārstu pieejamību un feldšerpunktiem lauku teritorijās, kā arī Cēsu klīnikas un citu veselības aprūpes iestāžu attīstību. Vairākas partijas uzsver preventīvu veselības veicināšanas pasākumu un aktivitāšu vajadzību.

Ģimenes ārstu pieejamību, arī feldšerpunktu nepieciešamību norādījuši šādi politiskie spēki: VP, JV, LA, LRA, PAR. Savukārt PAR arī programmā min, ka veselības aprūpē nepieciešami klientu interesēs balstīti lēmumi. Lai arī visas partijas norāda uz atbalstu Cēsu klīnikas modernizācijai, jāpiebilst, ka lielākais darbs ir paveikts jau šajā sasaukumā. Vairākas partijas minējušas arī citas veselības aprūpes iestādes: rehabilitācijas centru “Līgatne” - VP, LA; LZS min medicīnas iestāžu stiprināšanu kopumā, tāpat arī LRA.

Savukārt LZP atzīmējusi Bērnu veselības centra darbības

paplašināšanu un Intensīvās terapijas nodaļas kapacitātes nostiprināšanu, VP norādījuši uz atbalstu Vidzemes reprodūktīvā centra izveidei, agrīnās diagnostikas un paliatīvās aprūpes pakalpojumu pieejamībai, kā arī bērnu zobārstniecības pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu.

Lai veicinātu veselīgu dzīvesveidu

Latvijā un topošajā Cēsu novadā arvien vairāk domā par preventīviem pasākumiem veselībā. Šis jautājums ietverts arī Cēsu novada vēlēšanām pieteiktajās programmās. NA aktualizējusi sabiedrības veselības veicināšanas pasākumus skolās, sociālajās iestādēs un nevalstiskajās institūcijās, arī LZS minējusi atbalstu veselības un veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumiem, gan detalizētāk nekonkretizējot. JV plāno attīstīt sporta infrastruktūru skolēnu, sportistu un iedzīvotāju vajadzībām, atbalstīt bezmaksas veselīga dzīvesveida aktivitātes un pasākumus, sniegt plašu atbalstu sociālajām nevalstiskajām organizācijām. LA plāno veidot atbalsta mehānismu bērnu un jauniešu sportam, sporta skolai un sporta organizācijām.

JV atzīmējusi, ka veicinās bērnu spēļu un sporta laukumu attīstību dzīvojamajos rajonos, LA investēs sporta infrastruktūrā lauku teritorijās un pilsētās. LRA uzturēs, veidos un labiekārtos ne tikai drošu sporta, bet arī publisko atpūtas un izklaides infrastruktūru. Arī PAR plāno plašu veselīga dzīvesveida un sporta aktivitāšu piedāvājumu. □

Lappusi sagatavoja
IVETA ROZENTĀLE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Katrai partijai nosūtījām vienu jautājumu par sociālo vai veselības nozari, par kuru, mūsu prāt, vajadzīgs sīkāks paskaidrojums. Nosūtot jautājumu, norādīts - atbildes nedrīkst pārsniegt 1000 zīmes un "Druva" patur tiesības īsināt tekstu, ja atbilde garāka, un rediģēt, ja atbilde ir nekonkrēta.

Tika noteikts laiks, līdz kuram atbildes jāiesniedz. Tās publicētas iesniegšanas secībā.

■LATVIJAS ZEMNIEKU SAVIENĪBA

Programmā teikts: "Sociālais atbalsts tiks organizēts tā, lai būtu (...) cilvēcībā balstīti pakalpojumi." Kādi sociālie pakalpojumi uzskatāmi par cilvēcībā balstītiem, kā tādus nodrošināt?

HARDIJS VENTS: - Sociālais darbs ir neatņemama pašvaldības darba sastāvdaļa, un tam arī turpmāk jābūt vienai no prioritātēm, lai pēc iespējas efektīvāk tiktu izpildīts sociālā darba virsmērķis - mazināt nevienlīdzību. Speciālisti pazīst cilvēkus, iedziļinās tik dažādajās situācijās, zina, kuram nepieciešama palīdzība, pat ja tā tieši netiek lūgta, attīsta starpinstitucionālo sadarbību, lai sniegtu nepieciešamo atbalstu, sociālais darbinieks pašvaldībā nav bieds, bet gan atbalsta persona, pie kuras vērsties grūtībās nonākušajiem - tas ir cilvēcībā balstīts pakalpojums.

Sociālā darba lauks ir plašs un visaptverošs, sākot ar mantisku un praktisku, beidzot ar psiholoģisku atbalstu un preventīvajiem pasākumiem gan pakalpojuma saņēmējiem, gan sabiedrībai kopumā. Nedrīkst aizmirst, ka darbs, ko veic sociālie darbinieki, ir atbildīgs un emocionāli smags, tāpēc būtiski nodrošināt atbalsta pasākumus arī speciālistiem. Pēc reformas būtiskākais ir saglabāt un nodrošināt vienādas kvalitātes un vienādas pieejamības pakalpojumus visā jaunveidojamā novada teritorijā.

■JAUNĀ SASKAŅA

Programmā teikts: "Radīt ekonomisko, sociālo un dabas aizsardzības pasākumu priekšnoteikumus, kas ļauj teikt- Cēsu novadā dzīvo Laimīgie cilvēki." Kādi konkrēti būtu sociālās jomas priekšnoteikumi laimīgiem cilvēkiem?

EDGARS MEDNIS: - Uz cilvēkiem, kuri vecuma, slimības, sabiedriskās iekārtas maiņas rezultātā nonākuši bezpalīdzīgā situācijā, attiecas valsts likums "Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums". Mūsdiņā, lai tā īstenošana radītu arvien lielāku Laimīgo cilvēku kopumu sabiedrībā, jāpopularizē "Šambalas princips" - cilvēce kopā un mēs katrs atsevišķi esam apgaismoti labvēlīgai domāšanai un rīcībai. Tas ievērojams gan no pakalpojumu sniedzēju puses, kuri saprot, ka viņu iejūtīgā attieksme ir "Laimes avots" saņēmējam, gan arī otrādi - bezpalīdzīgā situācijā nonākušajam ir jāpazīnās, ka kopēju pārnākam mājās dzīvespriecīgu un možu gaida Tuvi cilvēki. Ja ievērojams skaits cilvēku ievē-

"Druva" jautā, partijas atbild

ros sākotnējās labvēlības principu (Šambalas principu), tad grūtos laikos sabiedrība nesalūzīs, bet gan kļūs spēcīgāka.

■LATVIJAS REĢIONU APVIENĪBA

Programmā teikts: "Uzlabosim novada apvienotās bāriņtiesas pakalpojumu pieejamību novadu pārvaldēs." Kāpēc ir nozīmīgi uzlabot šo pakalpojumu pieejamību?

EGILS KURPNIKS: - Mūsu novadā darbojas un turpmāk darbosies pašvaldību iestāde "Amatas, Jaunpiebalgas, Līgatnes, Pārgaujas un Raunas novadu bāriņtiesa" (turpmāk - Apvienotā bāriņtiesa). Apvienotās bāriņtiesas darbības teritorija ir nosaukumā minēto novadu teritorijas. Ir pareizi apvienot atsevišķas pašvaldības funkcijas, īpaši, ja administratīvo procesu veikšanai konkrētam pakalpojumam nepieciešama augsta kompetence, atbilstošs atalgojums un mazākos novados veidojas nepilnīga darbinieku noslodze un atalgojums. Taču nedrīkst izveidoties situācija, ka apvienošanā iesaistītā pašvaldība turpina segt iepriekšējam periodam līdzvērtīgas pakalpojuma nodrošināšanas izmaksas, saņemot mazāku pakalpojuma pieejamību kā šobrīd. Apvienotās bāriņtiesas pārstāvis ir pieejams tikai divas reizes nedēļā. Paralēli notariālo darbību pieprasījumam "Covid-19" krīzes apstākļos, kad atsevišķās ģimenēs pastāv augsts risks rasties sociāli nelabvēlīgiem apstākļiem, nepieciešama biežāka bāriņtiesas pārstāvja klātbūtne riska grupu uzraudzībai un pēkšņu krīzes situāciju tūlītējai risināšanai.

■VIDZEMES PARTIJA

Programmā teikts: "Bērnu zobārstniecības pakalpojumu pieejamība un atbalsts." Zinot, ka daļa zobārstu nelabprāt slēdz līgumu par valsts apmaksāta pakalpojuma sniegšanu, kā pašvaldība plāno nodrošināt bērnu zobārstniecības pakalpojumu pieejamību un atbalstu, zobārstu motivēšanu?

ELLA FRĪDVALDE-ANDERSONE: - Zobārstniecības pakalpojumus bērniem līdz 18 gadu vecumam par valsts budžeta līdzekļiem sniedz tie zobārstniecības speciālisti un ārstniecības iestādes, kas ir līgumattiecībās ar Nacionālo veselības dienestu. Saskaņā ar līgumu stimulēt līgumu slēgšanu ar Nacionālo veselības dienestu, izstrādājot kārtību par pašvaldības telpu iznomāšanu zobārstniecībā, kas paredzētu nomas maksas atlaides, bet gadījumos, kad zobārstniecības neatrodas pašvaldības telpās, paredzot nekustamā īpašuma nodokļu atlaides. Šādu kārtību piemērot gan jau esošajiem kabineti, gan paredzēt jaunu kabinetu ierīkošanu un sertificēšanu.

Būtiski iesaistīties arī sabiedrības izglītošanā, ko iespējams veikt ar pašvaldības izstrādātiem projektiem gan bērniem un jauniešiem, gan vecākiem.

Pašvaldībai sadarbībā ar SPKC ir

iespējas atbalstīt mobilo zobārstniecības autobusu darbu, nodrošinot to regulāras vizītes pagastos, kur ir nepietiekami zobārstniecības resursi, tā nodrošinot profilakses pasākumus katram bērnam.

■LATVIJAS ZAĻĀ PARTIJA

Programmā teikts: "Atvērsim pusaudžu resursu centru, nodrošinot psihosociālo atbalstu." Skolās ir sociālie pedagogi, psihologi, vai partijai šķiet, ka netiek nodrošināts pilnvērtīgs atbalsts? Cik šāda centra izveide un uzturēšana izmaksā?

ARTIS RASMANIS: - Ne visās izglītības iestādēs ir pieejami sociālie pedagogi un psihologi, bet bērnu skaits ar uzvedības traucējumiem, dažādām atkarībām un psihoemocionālām problēmām pieaug. Diemžēl vairumā gadījumu šie bērni tiek izstumti no savas sociālās vides un savā skolā pēc atbalsta negriežas. Ja šo pusaudžu problēmas nerisina laikus, sekas var būt neatgriezeniskas. Un, pat ja bērns jau saņēmis atbalstu savā izglītības iestādē, viņam nereti nepieciešama kompleksa palīdzība. Resursu centra galvenā ideja ir sniegt atbalstu un padziļinātāk, multidisciplinārā komandā, un šajā kontekstā būtu jāuzsver tieši darbs ar ģimenēm, lai vecāki sadzirdētu un iesaistītos ar bērnu saistīto grūtību risināšanā. Vēl viens ne mazāk būtisks aspekts ir supervīzijas pedagogiem, sniedzot atbalstu arī viņiem skolēnu uzvedības izpratnē un sadarbības veicināšanā. Šo iestādi iespējams veidot Jauniešu mājas paspārnē, kur jau vēsturiski darbojās jauniešu veselības centrs, kura darbība krīzes laikā tika pārtraukta. Tādējādi nozīmīgi tiktu samazinātas izmaksas, tās pamatā veidotu piesaistīto speciālistu atalgojums.

■JAUNĀ KONSERVATĪVĀ PARTIJA

Programmā teikts: "Sociālajai palīdzībai jābūt pieejamai visiem iedzīvotājiem vienlīdzīgi." Kā konkrēti tiks nodrošināta sociālās palīdzības pieejamības vienlīdzība?

VIJA JĒKABSONE un KRISTĪNE ZMIČEREVSKA: - Veicot sociālās vides izpēti, izstrādāsim sociālo pakalpojumu attīstības koncepciju mērķprogrammas esošo pakalpojumu uzlabošanai, attīstīšanai un jaunu pakalpojumu ieviešanai.

Paaugstināsim mērķa grupu informētības līmeni. Kā galveno šķērslī vienlīdzīgu pakalpojumu izmantošanā un saņemšanā saredzam informācijas trūkumu. Mērķa grupu specifikas dēļ personu spējas patstāvīgi uzzināt un izprast viņiem pieejamos pakalpojumus ir ierobežotas un ir nepietiekama informācija par iespējam saņemt šos pakalpojumus.

Speciālistu prakses vietas ir koncentrētas bijušo novadu centros, kas nozīmē, ka speciālisti ir pieejami tikai konkrētās vietās un novadu iedzīvotājiem vairumā gadījumu ir jāmeko tāls ceļš, lai tos saņemtu. Lai vienlīdzīgi varētu saņemt šo speciālistu pakalpoju-

mus, izveidosim mobilās brigādes, kas dos iespēju saņemt pakalpojumus arī dzīvesvietās.

Apzināsim un izvērtēsim pakalpojumu pieejamību novadā un nepieciešamās strukturālās izmaiņas to kvalitātes un sasniedzamības uzlabošanai! Nodrošināsim sociālo darbinieku mobilitāti, kas sniegs iespēju apzināt un pārzināt mērķu grupas, kam nepieciešama palīdzība un atbalsts.

Atvēlēsim nepieciešamo finansējumu kvalitatīvu un pieejamu pakalpojumu nodrošināšanai.

■JAUNĀ VIENOTĪBA

Programmā teikts: "Veicināsim bērnu spēļu un sporta laukumu attīstību dzīvojamajos rajonos." Kas kavējis šī jautājuma atrisināšanu līdz šim?

ATIS EGLIŅŠ-EGLĪTIS: - Līdz šim novados bijusi dažāda prakse bērnu rotaļlaukumu un sporta laukumu sakārtošanai, ko noteica gan politiskās prioritātes, gan katras pašvaldības rocība. Vecpiebalgas novadā sakārtota virkne bērnu rotaļlaukumu. Priekuļos, Līgatnē izmantota iniciatīva "Sabiedrība ar dvēseli". Amatas novads ir izmantojis "Leader" programmu. Cēsu novadā pieejams pašvaldības līdzfinansējums daudzdzīvokļu ēku iekšpagalmu sakārtošanai. Pēdējos gados gan nav līdzfinansēti rotaļlaukumi. Iedzīvotāji uzlabojuši citas lietas - automašīnu stāvlaukumus un gājēju ietves.

Jaunajā novadā jāpanāk vienota programma bērnu rotaļlaukumu attīstībai:

- 1) Novadā jāievieš vienota daudzdzīvokļu māju iekšpagalmu sakārtošanas līdzfinansējuma programma.
- 2) Jaunajiem vai atjaunotajiem sporta un rotaļu laukumiem pie izglītības iestādēm jābūt brīvi pieejamiem.
- 3) Pašvaldībai jāveicina sadarbība starp dažādām daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas biedrībām, lai risinātu kopēju rotaļu laukumu izveidi vairāku daudzdzīvokļu māju kvartālos.

■"KUSTĪBA "PAR!"", "PROGRESĪVE"

Programmā teikts: "Par trešdaļu lielāks ieguldījums cilvēkos." - Attiecībā pret ko būs šis - par trešdaļu lielāks - ieguldījums cilvēkos, kā tas izpaudīsies? Un attiecīgi - kurai jomai plānots līdzekļus samazināt.

DITA TRAPENCIERE: - Līdz šim novados uzsvars ir likts uz teritorijas sakārtošanu un attīstību, bet, lai novada attīstība būtu līdzsvarota, ir jāsteno arī tādas aktivitātes, kas atbalsta iedzīvotāju izaugsmi un labbūtību. Lai arī pēdējos 10 gados pašvaldību budžeti ir auguši apmēram uz pusi, sociālo pakalpojumu attīstība nav notikusi. Sociālais budžets nav liels, tikai 7-10 % no kopējā budžeta, un līdzīgi kā Rīgā mūsu apvienība to izdarīja, arī Cēsu novadā ir iespējams palielināt sociālo budžetu par trešdaļu. Mēs esam jauna komanda un nebaidāties no grūtiem lēmumiem.

Ieguldot sociālajos pakalpojumos, mēs spēsim atbalstīt bērnus un pieaugušos, kas cietuši no vardarbības, atkarībām, "Covid-19" krīzes. Mēs varēsim nodrošināt atbalstu ģimenēm, kurās aug bērni ar īpašām vajadzībām, būs iespējas risināt mobinga un citu konfliktu mazināšanu jauniešu vidū skolās un ārpus tām.

Mēs iestājamies par līdzsvarotu budžetu, ņemot vērā ne tikai teritorijas un ēku tehniskās vajadzības, bet arī iedzīvotāju attīstības vajadzības.

■NACIONĀLĀ APVIENĪBA

Programmā teikts: "Palīdzēsim pielāgot mājokļus personām ar īpašām vajadzībām." Kā plānots to izdarīt?

EVITA ŠIRANTE: - Ja nelaiemes gadījuma vai slimības dēļ cilvēks spiests pārvietoties ratiņkrēslā vai zaudējis darba spējas un dzīvoklis vai māja nereti kļuvusi par šķēršļu joslu, tad pašvaldībā ir jābūt iespējai sniegt nepieciešamo palīdzību, pēc nepieciešamības pārveidojot vai pielāgojot mājokli tā, lai saimniekam tajā būtu ērti. Tāpat atbalsta sniegšana pandusa izbūvēšanai pie dzīvojamās mājas.

Šim nolūkam nepieciešami grozījumi Cēsu novada pašvaldības saistošajos noteikumos Nr.9 "Par Cēsu novada pašvaldības sniegto sociālo pakalpojumu saņemšanas un samaksas kārtību", papildinot tos ar pašvaldības pabalstu mājas vai dzīvokļa pielāgošanai. Dienests pēc personas iesnieguma un nepieciešamo dokumentu saņemšanas apseko personu viņas dzīves vietā, novērtē personas vajadzības pēc pieprasīta pakalpojuma un pieņem lēmumu par pakalpojuma piešķiršanu.

■LATVIJAS ATTĪSTĪBAI

Programmā teikts: "Veidosim atbalsta mehānismu bērnu un jauniešu sportam, sporta skolai un sporta organizācijām." Kādi jauni atbalsta mehānismi vajadzīgi un iespējami bērnu un jauniešu sportam?

ELĪNA STAPULONE: - Skolās ir jānodrošina vismaz četras sporta stundas nedēļā pašreizējo divu vietā.

Meklēsim papildu finansējumu no Eiropas Savienības fondiem bērnu un jauniešu sportošanas iespēju pilnveidei, kā arī sporta skolotāju un treneru atbalstam dažādās motivācijas un pieredzes apmaiņas programmās.

Mums ir spēcīga sporta nevalstiskās organizācijas, kurās ir bērnu un jauniešu treneri dažādos sporta veidos. Svarīgi, ka pašvaldība tās atbalsta. Pašvaldības ietekmes zonā ir treneru atalgojums, tehniskā aprīkojuma iegāde, dalība sacensībās, atviegloti noteikumi sporta bāzu pieejamībai, līdzfinansējums sporta veidu attīstībai.

Nepieciešama sporta infrastruktūras uzlabošana, lai visu sporta veidu pārstāvjiem ir, kur trenēties visos gadalaikos. To atrisināt varētu, izbūvējot sporta arēnu, pielāgotu dažādu sporta veidu pārstāvju treniņiem. Turpat papildus varētu pievienot trenāžierus un vingrošanas stienus iedzīvotāju individuāliem treniņiem. □

Lappusi sagatavoja
IVETA ROZENTĀLE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds